

Список литературы: 1. А. Захарова Самосознание и самооценка подростка. Журнал "Семья и школа", №11, 1979г., стр. 21 2. Джемс У. Психология. М., 1991 г. 3. Столин В.В. Самосознание личности. М., 1984 г. 4. Чеснокова И.И. Проблема самосознания в психологии. М., 1977 г. 5. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание. М., 1986

В.Н. Колесниченко

ФОРМИРОВАНИЕ «Я» - КОНЦЕПЦИИ У СТУДЕНТОВ - ПСИХОЛОГОВ

В данной статье были рассмотрены основные особенности Я- концепции студентов - психологов, а также развитие самосознание в разные возрастные периоды.

В.М. Колісниченко

ФОРМУВАННЯ «Я» - КОНЦЕПЦІЇ У СТУДЕНТІВ – ПСИХОЛОГІВ

У даній статті були розглянуті основні особливості Я-концепції студентів - психологів, а також розвиток самосвідомість в різні вікові періоди.

V.N. Kolesnichenko

FORMATION "I" - CONCEPTS AT STUDENTS – PSYCHOLOGISTS

This article discussed the main features of self-concept of students - psychologists, as well as the development of self-consciousness in different age periods.

Стаття надійшла до редакції 28.03.2010 р.

УДК 37.015.3

*С.М. Кучеренко, Б.Г. Лях, Ю.І. Сичов,
І.І. Литвиненко, В.В. Самчук,
м. Харків, Україна*

**ОДИН З НАПРЯМКІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ОСОБИСТОСТІ
В ХОДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

Людство пройшло і проходить тривалий та важкий шлях від незнання до знання, безупинно замінюючи на цьому шляху неповні і недосконалі знання усе більш повними і досконалими.

Довгий час продовжували вважати, що методика викладання досягла досконалої ідеальної форми, але подібно мистецтву продовжувала удосконалюватися.

Можна висловити, що педагогічна діяльність людини із самого початку складалась так, що якби вона методики не застосовувала, змушувало її спостерігати за психологічним станом навчаємого і робити з цього висновки. Їй доводилось удосконалювати виклад матеріалу, тобто займатися в міру своїх можливостей усім тим, що пізніше стало формуватися в процес навчання, який ускладнюється з кожним днем, і зрозуміти основи викладання стає усе складніше та складніше.

Саме тому науковий метод перетворив світ, у якому ми живемо, і саме на основі успіхів цього методу, наука дала людині владу над природою. Тобто суть багатьох явищ природи можна записати у вигляді рівнянь, що встановлюють зв'язки між числами. Наукові методи, що прийшли на зміну чистому умогляду, дозволили «перевіряти алгеброю гармонію», що виступає в ролі стрункої погодженості частин одного цілого.

Усі методики викладання матеріалу були сформовані на практиці, що в подальшому так чи інакше зміст та організація навчально-виховної роботи були удосконалені послідовниками за допомогою знання багатьох фундаментальних і прикладних наук, таких як психологія, медицина, біологія, математика, статистика та багато інших, що і відбувається і на сьогоднішній день.

З цієї причини кожен метод навчання в початкових закладах обираються у залежності від поставлених цілей та задач, особливостями зовнішніх умов, закономірностями, можливостями викладачів та навчаємих.

Швидкі темпи зростання інформатизації нашого суспільства і неможливості індивідуального підходу навчання, вимагають переосмислення попереднього досвіду навчального процесу, що спонукає до розробки нових освітніх концепцій, форм, методів навчання і виховання у відповідності до вимог та потреб суспільства, використання у навчальному процесі нових інформаційних технологій, створення умов для професійного саморозвитку майбутнього фахівця, що набуває важливого значення, оскільки сучасне суспільство значною мірою зацікавлене у психологічних ресурсах особистості.

Також умови високої конкуренції та швидкозмінні функції діяльності фахівця на робочому місці, призвело до вимагання від навчальних закладів підготовки, яка б включала додаткову професійну підготовку, скорочувала період адаптації, була більш мотивованою, здатною до планування складних технологічних процесів, мала б креативні, прогностичні здібності, хист до

самостійного прийняття рішень, здатність до спільної праці та співробітництва, відповідальність та багато іншого.

Так попередні процеси навчання були спрямовані лише з метою того щоб навчаємий, засвоїв матеріал за як може короткий час, при цьому, маючи великий ряд негативних факторів не врахованих при навчанні для формування нинішніх необхідних якостей майбутнього робітника.

Так на першу сходинку можна висунути негативні прояви психологічного стану навчаємого, який має складну динамічну структуру, вражаючу сукупністю інтелектуальних, емоційних, мотиваційних, вольових, темпераментних сторін психіки.

Нині на дослідження стресових факторів у навчальному процесі та в опублікованих роботах на наш погляд досить багато приділяється уваги питанню їхнього усунення. Частіше задача полягає у з'ясуванні причин виникнення стресів і їхньому запобіганні.

Особливу увагу приділяють технології навчання, акцентуючи увагу на раціональній та оптимальній подачі інформації, а також шляхом застосування різних крокових алгоритмічних методів мотивації навчального процесу на основі чіткої постановки мети і її досягнення на кожному етапі навчання у навчальному закладі і створення панорамної картини, що дозволяє бачити всю необхідність копіткої роботи для придбання ЗУН необхідних для людини, щоб вона все життя була спроможна творити і жити щасливою та здоровою. І зазвичай аналізують етапи розвитку особистості і причин виникнення психологічного дискомфорту на основі не гармонійності її розвитку на протязі всього життя.

Досягши визначних знань та досвіду у різних психологічних, медичних та педагогічних галузях, стало можливим отримання більш високої професійної підготовки фахівця у навчальних закладах, яка залежить від багатьох різноманітних сприятливих суб'єктивних та об'єктивних вимог.

Уся сукупність цих вимог у деякій мірі при підготовці фахівця складає в навчальному процесі гармонію, при якій досягається висока якість навчання, а порушення цієї гармонії, призведе швидше до незадовільної підготовки фахівця чим до відкриття нових знань.

Один з негативно діючих факторів, який сприяє порушенню психофізичного і психологічного стану навчаємого – це стрес, який виникає з процесом навчання.

Автори ставлять перед собою мету розробити новий напрямок методики створення технології процесу навчання, що дасть можливість зниженню негативних психологічних та психофізіологічних проявів, що є головним джерелом перешкодою практично усіх позитивних показників при навчанні.

Усі процеси у природі зокрема і у психології проходять відповідно до різних вільних гармонійних коливань, які описуються диференційованим рівнянням: $\ddot{x} + k^2 x = 0$, рішення, якого має вид

$$x = A \sin(kt + \alpha). \quad (1)$$

Згідно до цього рівняння, працюють всі системи людини, поки вона спокійна і здорова.

При протіканні навчального процесу, виникає збурюючий вплив, який діє на нервову систему людини. В такому випадку робота навчаємого протікає згідно диференціального рівняння: $\ddot{x} + k^2 x = h \sin(pt + \delta)$, рішення, якого має вид

$$x = A_1 \sin(kt + \alpha) + \frac{h}{k^2 - p^2} \sin(pt + \delta), \quad (2)$$

а при $p = k$ частота власних коливань збігається з частотою збурюючих факторів, це явище називається резонансом, диференціальне рівняння якого: $\ddot{x} + k^2 x = h \sin(ht + \delta)$, а його рішення

$$x = A_1 \sin(kt + \alpha) + \frac{h}{2k} t \cos(kt + \delta). \quad (3)$$

Але резонансний стан, як ми знаємо із техніки приводить до руйнування, якого можна уникнути, якщо всі процеси проводити відповідно до рівняння вільних гармонійних коливань.

Цього можна досягти, якщо разом зі збурюючим впливом, при необхідності додати дію емоціонального опору. Тоді можна досягти, щоб процес навчання проходив відповідно до диференціального рівняння:

$$\ddot{x} + 2n\dot{x} + k^2 x = h \sin(pt + \delta).$$

Рішення такого рівняння, як відомо дорівнює сумі рішень однорідного рівняння x_1 і згідно рішення x_2 .

Рішення x_1 визначає власні коливання матеріальної точки і має вид, при $n < k$

$$x_1 = A_1 e^{-nt} \sin(k_1 t + \alpha), \quad (4)$$

де $k_1 = \sqrt{k^2 - n^2}$;

при $n > k$

$$x_1 = C_1 \lambda_1^t + C_2 \lambda_2^t, \quad (5)$$

де λ_1 і λ_2 – корені характеристичного рівняння;

при $n = k$

$$x_1 = e^{-nt} + (C_1 + C_2 t). \quad (6)$$

Приватне рішення x_2 визначає змушені коливання точки. Це приватне рішення може бути записане, як $x_2 = A_2 (\sin pt + \delta - \varepsilon)$.

Накладення коливань (при $n < k$) дозволяє одержати гармонійну залежність $x = A \sin(kt + \alpha)$.

Розуміння цього, дає змогу створювати навчальні процеси, які могли б корегувати психологічний стан навчаємого.

На прикладі, можна розглянути як дію поданого обсягу навчального матеріалу з боку викладача навчаємому, як збурюючий вплив, що призведуть до його стресового стану, якого практично можна виключити за допомогою включення пауз різного роду при викладанні матеріалу, що будуть виступати понижуючими факторами, що в підсумку призведе до зрівноваження психіки та до гармонійного навчання, що допоможе придбати психологічний комфорт і захист.

Розглянутий один з напрямків психологічної корекції навчаємих, від виникнення негативних психологічних відхилень нормального стану студента, що виникають у ході навчального процесу під впливом зовнішніх, так і внутрішніх збурюючих факторів на нервову систему. Що дає можливість педагогам новий напрямок при створенні нової технології навчання, що приведе до одержання психологічного комфорту навчаємих, яке сприяє формуванню особистості до професійної діяльності, що є джерелом впевненості в собі і становить основу розвитку знань, умінь та навичок.

Список літератури: 1. Яблонский А.А., Норейко С.С. Курс теории колебаний. – М.: Высшая школа, 1966. – 254с. 2. Пановко Я.Г. Введение в теорию механических колебаний. – М.: Наука, 1971. – 240с. 3. Психолого-педагогический словарь / Сост. Рапацевич Е.С. – Минск: «Современное слово», 2006. – 928с. 4. Сисоєва С.О. Поясок Т.Б. Психологія та педагогіка: Підручник для вищих навчальних закладів непедагогічного профілю традиційної та дистанційної формі навчання. – Вид. 2-ге, доп., випр. – Кременчук: ПП Щербатий О.В., 2008. – 532с. 5. Кукушкин В.С. Введение в педагогическую деятельность: Учеб. Пособие /. – Ростов на Дону: МарТ, 2002. – 217 с. 6. Вишма Л. Без зла в себе. – Екатеринбург: У-Фактория, 2000. – 240с.

С.М. Кучеренко, Б.Г. Лях, Ю.І. Сичов,
І.І. Литвиненко, В.В. Самчук

ОДИН З НАПРЯМКІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В ХОДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

У статті розглядається один з напрямків психологічної корекції навчаємих, від виникнення негативних психологічних відхилень нормального стану, що виникають у ході навчального процесу під впливом зовнішніх і внутрішніх збурюючих джерел на нервову систему. Що дає можливість педагогам новий напрямок при створенні технологій навчання, які приведуть до одержання психологічного комфорту навчаємих, яке сприяє формуванню особис-

тості до професійної діяльності, що є джерелом впевненості в собі і становить основу розвитку знань, умінь та навичок.

С.М. Кучеренко, Б.Г. Лях, Ю.И. Сычов,
И.И. Литвиненко, В.В. Самчук

ОДНО ИЗ НАПРАВЛЕНИЙ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КОРРЕКЦИИ ЛИЧНОСТИ В ХОДЕ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

В статье рассматривается одно из направлений психологической коррекции личности, от возникновения отрицательных психологических отклонений нормального состояния, которые возникают в ходе учебного процесса от влияния внешних и внутренних возбуждающих источников на нервную систему. Что дает возможность педагогам новое направление при создании технологий обучения, которые приведут к получению психологического комфорта личности, что окажет содействие формированию обучающихся к профессиональной деятельности, которая есть источником уверенности в себе и составляет основу развития знаний, умений и навыков.

S.M. Kucherenko, B.G. Ljakh, U.I. Sychov,
I.I. Iytvynenko, V.V. Samchuk

ONE OF DIRECTIONS PSYCHOLOGICAL CORRECTION OF PERSONALITY DURING EDUCATIONAL PROCESS

The article deals with one of the directions of psychological correction students, from the appearance of negative psychological deviations of the normal state, which arise during the teaching process the influence of external and internal of excitatory sources the nervous system. What allows teachers to create a new direction of technology education which will result in the psychological comfort of students that will help shape the individual to the profession, which is the source of self-confidence and the foundation of knowledge, skills and skills.

Стаття надійшла до редакції 04.05.2010

УДК 37.017.4

*О.В. Кузьменко
м. Харків, Україна*

ВИВЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ КРАЇНИ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ В США

Педагогами США накопичено цікавий досвід організації вивчення кон-